

העונה ה־25

כלים וקולות

קונצרט מס. 5

טחנות רוח

אבנר בירון, מנצח | קלייר מגנאג'י, סופרן | אבי אביטל, מנדולינה

גיאורג פיליפ טלמן (1681-1767)

סוויטה לכלי קשת בסול מז'ור לפי "דון קישוט"

אנטוניו ויואלדי (1678-1741)

קונצ'רטו בדו מז'ור למנדולינה ולכלי קשת, ר' 425

יוהאן סבסטיאן באך (1685-1750)

קנטטה לסופרן רי"ב 202, "סורו, צללים נסערים" (קנטטת החתונה)

הפסקה

אבנר דורמן (נ' 1975)

קונצ'רטו למנדולינה (בכורה ישראלית)

גיאורג פרידריך הנדל (1685-1759)

מוטט לסופרן ולתזמורת ר"ה 242, "הרגעו רוחות"

● ירושלים | אולם ימקא, יום ב' 11.5.09 בשעה 20:30

● מודיעין | היכל התרבות, יום ג' 12.5.09 בשעה 20:30

● רחובות | אולם ויקס, מכון ויצמן, יום ד' 13.5.09 בשעה 20:30

● גני תקווה | מרכז הבמה, יום ה' 14.5.09 בשעה 20:30

● חיפה | אולם רפפורט, יום ד' 6.5.09 בשעה 20:30

● תל אביב | מוזיאון תל אביב לאמנות,

יום ו' 8.5.09 בשעה 14:00; מוצ"ש 9.5.09 בשעה 21:00;

יום א' 10.5.09 בשעה 20:30

נגנים אורחים: דריה צ'פלין, לינה טרטקובסקי - ויולה; שירה מני - צ'לו; דמיטרי רוזנצוויג - קונטרבס

הקאמרטה הישראלית ירושלים
מנהל מוסיקלי: אבנר בירון

כתיבת התכנייה: קדם ברגר עיצוב: חגית מימון

אבנר בירון כיהן כמנהל מוסיקלי של מספר פסטיבלים ביניהם פסטיבל אברגוש ופסטיבל "ימי מוסיקה וטבע" בגליל. הוא הקים את "אנסמבל סולני הגליל" - הרכב וירטואוזי אשר זכה להצלחה בינלאומית בזמן קצר, והוזמן בניצוחו לסיורי קונצרטים ברחבי העולם.

חלק גדול מפעילותו מוקדש לחינוך מוסיקלי. ב-1994 נתמנה לראש האקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים. בשלוש הקדנציות לכהונתו הצעיד בירון את האקדמיה להישגים אמנותיים מרשימים. בין היתר יזם פתיחת מחלקה למוסיקה מזרחית, הקים את התזמורת הקאמרית של האקדמיה ויסד את הפקולטה למוסיקה רבת-חומית, וכן נבחר לכהן כחבר הוועדה המתמדת של ארגון האקדמיות הגבוהות למוסיקה באירופה (AEC).

אבנר בירון החל את הקריירה המוסיקלית שלו כחלילן בתזמורת הפילהרמונית הישראלית וכחלילן-סולן בתזמורת הקאמרית הישראלית. למד ביולוגיה באוניברסיטה העברית בירושלים, והשתלם בניצוח באקדמיה למוסיקה בוינה ובמוצרטאום בזלצבורג. גישתו המיוחדת למוסיקה ולאיינטרפרטציה מושפעת מהשכלתו הרחבה במוסיקה ובמדע. כחלילן הרבה להופיע בריטילים ובהרכבים קאמרליים. ניהל ולימד כיתות-אמן רבות משתתפים לחילונים ולמורים לחליל בארץ ובחו"ל. כמורה וכמחנך העמיד בירון דור צעיר של חלילנים ומורים בכירים לחליל.

בשנת 2005 זכה אבנר בירון בפרס שרת החינוך על מצוינות ועשייה אמנותית רבת-שנים בתחום המוסיקה, ועל תרומתו לחיי המוסיקה בארץ.

התזמורת בניהולו ובניצוחו מייחדת חלק ניכר מפעילותה לפעולות חינוך למוסיקה בקרב תלמידים בירושלים וברחבי הארץ.

התזמורת תחת שרביטו של בירון מופיעה בהצלחה רבה בסיורי קונצרטים רבים באירופה, אמריקה והמזרח הרחוק, באולמות הקונצרטים המרכזיים באמסטרדם, ברלין, לייפציג, בון, פריס, ניו יורק, וושינגטון, לוס אנג'לס, שיקגו, אלסקה, בייג'ין, שנחאי ועוד. הקונצרטים וההקלטות הרבות של בירון עם התזמורת זוכים לשבחי הביקורת בישראל ובעולם.

הוא ניצח על התזמורת הפילהרמונית הישראלית, תזמורת רשות השידור בירושלים, הסינפונייטה בארשבוע, ומזמן לנצח על תזמורת ברחבי העולם.

המנצח והחלילן אבנר בירון הוא מייסדה, מנהלה המוסיקלי ומנצחה הקבוע של תזמורת הקאמרטה הישראלית בירושלים מיום היווסדה. יצירתיות, חדשנות ומקוריות מאפיינות את פעילותו המוסיקלית המגוונת. בעבודה אינטנסיבית ומעוררת השראה הביא את התזמורת למעמד-על בעולם המוסיקה הישראלית, ולהכרה בינלאומית נרחבת.

אבנר בירון בונה תכניות קונצרטים מקוריות ומעניינות. בעבודתו עם תזמורת הקאמרטה הוא מחזיר לבימות הקונצרטים בארץ יצירות נדירות מהרפרטואר המוסיקלי לצד נכסי צאן ברזל של המוסיקה הקלאסית. כמו כן מעודד יצירה ישראלית מקורית ע"י הזמנת יצירות מהמלחינים וביצוען בארץ, בסיורי קונצרטים ברחבי העולם והקלטתן.

קלייר מגנאג'י הופיעה בעונה האחרונה עם וויליאם כריסטי ותזמורת "האמנויות הפורחות" בלינקולן סנטר, בארמון האמנויות בבריסל, בכריקן בלונדון ועוד. לאחר מכן השתתפה בכורה עולמית של האופרה "המינוטאור" מאת סר הריסון בירטוויסל בניצוח אנטוניו פפנו, בקובנט גרדן. ביוני הקרוב תייצג קלייר את ישראל בתחרות קרדיף בוויילס. מאז בכורתה בבוסטון באופרה "נצחונה של קמילה" (בונונצ'יני), הופיעה בתפקידים באופרות "צחוק של עכברוש" (א. שריף) עם התזמורת הקאמרית הישראלית, צרלינה ב"דון ג'ובאני" עם התזמורת הסימפונית חיפה ואחרים. הופעת הבכורה שלה באופרה הישראלית הייתה בתפקיד רועת הצאן ב"ארמיד" (גלוק) ובהמשך בתפקיד דספינה בכ"ך עושות כולן" ואוספת

אבי אביטל, יליד באר־שבע 1978, זוכה הפרס היוקרתי בתחרויות האביב 2007. הוא ניגן כסולן עם תזמורות חשובות באיטליה, רוסיה, ניו יורק, ובארץ עם הפילהרמונית הישראלית, הקאמרית הישראלית, והסינפונית הישראלית באר־שבע. כמו כן ניגן עם תזמורות בארוק איטלקיות. הוא ניגן תחת שרביטם של מנצחים ידועים כגון רוטרופוביץ', פיליפ אנטרמן, אשר פיש ואחרים. אביטל מופיע באופן קבוע על בימות קונצרטים חשובות בישראל, באירופה ובמזרח הרחוק. הופיע גם בפסטיבלים בינלאומיים ובהם פסטיבל רונדלה בפיליפינים, פסטיבל ראוונה באיטליה ופסטיבל כלי הפריטה הבינלאומי בגרמניה. הוא הקליט למעלה מעשרה תקליטורים בחברות ידועות שם. הקלטות אלה ורבות אחרות מקונצרטים חיים זכו להשמעות

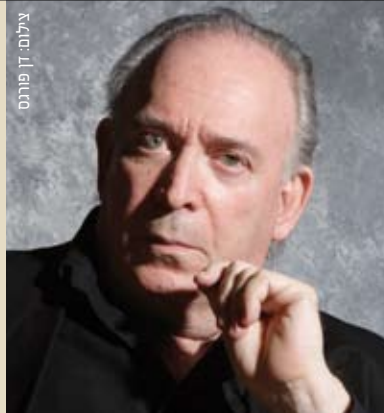
בתחנות רדיו בינלאומיות. מבין התחרויות הרבות בהן זכה במקום הראשון נמנות Giovanni Talenti - Casteggio באיטליה, התחרות הבינלאומית לנגני כלי פריטה באיטליה, התחרות ע"ש פאול בן־חיים והתחרות לנגינת סולו עם תזמורת באקדמיה למוסיקה ירושלים. הוא זכה במלגות לימודים מקרן התרבות אמריקה ישראל ומממשלת איטליה. השנה זכה אביטל בפרס "עדן פרטוש" מטעם שר התרבות עבור ביצוע מצטיין של יצירה ישראלית. אביטל הוא בוגר הקונסרבטוריון העירוני בבאר־שבע, האקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים וקונסרבטוריון צ'סרה פוליני בפאדובה, איטליה. את שירותו הצבאי נבחר להעביר כמוסיקאי מצטיין. מבין מוריו נמנים לב חיימוביץ', מוטי שמיט ופרופ' אוגו אורלנדי. הוא העביר הרצאות וכיתות אומן באוניברסיטת "סטנפורד" בקליפורניה, בקונסרבטוריון ג'וזפה ורדי במילאנו, באוניברסיטת טורינו, באוניברסיטה של הפיליפינים במנילה, ב־Schola Cantorum Basiliensis בבאזל, באקדמיה למוסיקה ולמחול ע"ש רוברט בירושלים ובג'וליאירד. אביטל חי כיום בעיר פאביה שבצפון איטליה.

אפרת כרמוש

אבנר בירון, מנהל מוסיקלי

נעם שריף

נאביל שהטה

כלים וקולות

קונצרט מס. 6: קודש וחול

200 שנה להולדת מנדלסון

אבנר בירון, מנצח

אפרת כרמוש, סופרן

מקהלת האקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים

בניהולו המוסיקלי של סטנלי ספרר

1 פאני מנדלסון הנזל || קנטטה "איוב" (בכורה ישראלית)

2 אהרן חרל"פ || "תהלים"

3 פליקס מנדלסון || תהלים מ"ב, "כאיל תערוג על אפיקי מים"

4 פליקס מנדלסון || סימפוניה מס. 4 "האיטלקית"

חיפה | אולם רפפורט, יום ג' 23.6.09 בשעה 20:30

רחובות | אולם ויקס, מכון וייצמן, יום ד' 24.6.09 בשעה 20:30

נגי תקווה | מרכז הבמה, יום ה' 25.6.09 בשעה 20:30

תל אביב | מוזיאון תל אביב לאמנות, יום ו' 26.6.09 בשעה 14:00;

מוצ"ש 27.6.09 בשעה 21:00; יום א' 28.6.09 בשעה 20:30

ירושלים | אולם הנרי קראון, תיאטרון ירושלים, יום ב' 29.6.09

בשעה 21:00

כשנגמרות המלים מתחילה המוסיקה

קונצרט מס. 5: כינור גדול

נעם שריף, מנצח

נאביל שהטה, קונטרס

1 לארסון || קונצ'רטינו לקונטרבאס ולתזמורת (בכורה ישראלית)

2 שוסטקוביץ' || סימפוניה כלכלי קשת (בתזמורו של רודולף ברשאי)

3 קוסביצקי || קונצ'רטו לקונטרבאס ולתזמורת (בעיבוד לתזמורת מיתרים)

4 היידן || סימפוניה מס. 44

מודיעין | היכל התרבות, יום ב' 1.6.09 בשעה 20:30

ירושלים | אולם ימקא, יום ג' 2.6.09 בשעה 20:30

תל אביב | מוזיאון תל אביב לאמנות, יום ה' 4.6.09 בשעה 20:30

גיאורג פיליפ טלמן (1681-1767)

סוויטה לכלי קשת בסול מז'ור לפי "דון קישוט"

פתיחה || יקיצתו של דון קישוט || המתקפה על טחנות הרוח || אנחות אהבתו בפני הנסיכה דולסינאה
מזימותיו של סנצ'ו פנצ'ה || דהרת רוזינגטה ובעקבותיו חמורו של סנצ'ו || דון קישוט עוצם עיניו

משך היצירה: כ־18 דקות

טלמן, בן דורו של יוהן סבסטיאן באך כמעט במדויק, הוערך בתקופתו יותר מיריבו המיידי. אכן, לולא היה זוכה במשרה הנחשקת של הקנטור הראשי בהמבורג בשנת 1721, ייתכן שהיה זוכה למשרה זו בלייפציג במקום באך. במקום זאת, הוא נשאר בהמבורג עד סוף חייו, ושם כתב מספר עצום של יצירות, כליות וקוליות, לעבודת הקודש ולנגינת החול. הוא לא בחל בכתיבה לאופרה של המבורג חרף מחויבותו לכנסייה, ועובדה זו הפנתה חיצו ביקורת כנגדו, אך מטעינה לעתים את כתיבתו בקלילות ואווריריות, ובהומור אירוני, הנעדרים בדרך כלל מכתבתו של בן דורו.

טלמן האריך ימים אחרי באך, ובכתיבתו המאוחרת ניתן למצוא ניצנים לסגנון הגלנטי שהחל אז לחדור לאופנה. הנושאים הנפתלים והמתמשכים, כמו גם המרקמים הרב־קוליים המורכבים, פינו דרכם למלודיות פשוטות ומאוזנות, ולמרקם שקוף ובהיר. הסוויטה שנשמע הערב היא מיצירותיו המאוחרות של טלמן, וניתן להבחין בה בבירור כיצד הברוק המאוחר מפנה דרכו לסגנון הגלנטי. לאחר הפתיחה בסגנון ברוק צרפתי מובהק, מתארים פרקיה השונים של הסוויטה אירועים מתוך הרומן של סרוונטס. סוויטה מופיעה כאן במשמעותה התכניתית, ולא כאוסף של מחולות. ולמרות האמור לעיל, האווירה

הריקודית שוררת בחלק מפרקי הסוויטה, ולדוגמה הפרק השני, שבו מתוארת יקיצתו של קישוט במחול במשקל משולש ובעל ניחוח ספרדי. הפרק השלישי הסוער מתאר את המלחמה בטחנות הרוח. בפרק הרביעי מתווים הכינורות את אנחות האוהב של קישוט בפני דולסינאה. מרש קומי מתאר את אפיו הערמומי של פנצ'ה בפרק הבא (ברקע ניתן לשמוע בבירור את נעירות חמורו). בפרק הבא דוהר קישוט על סוסו רוסינגטה במשקל שש שמיניות, ומאחוריו מתנהל בעצלתיים פנצ'ה על חמורו האיטי. הדהרות מתגברות בפרק החותם את הסוויטה, עד שהדיה אובדים במרחק - קישוט עולה על יצועו ונותר עם חלומותיו.

אנטוניו ויואלדי (1678-1741)

קונצ'רטו בדו מז'ור למנדולינה ולכלי קשת, ר' 425

אלגרו || לארגו || אלגרו

משך היצירה: כ־8 דקות

תפוקתו של ויואלדי עצומה ממש בהיקפה: מוסיקה כלית וקולית, למן מוסיקה קאמרית ועד אופרות רבות. בולטים במיוחד הקונצ'רטי הרבים שהלחין עבור הרכבים מגוונים, ומביניהם התפרסם הקונצ'רטו הענוג למנדולינה ולכלי קשת, שנשמע הערב. הכתיבה התובענית למנדולינה, כמו גם האיפוק בכתיבה לכלי הקשת המלווים, מצביעים על אפשרות

שנכתב לסולן מסוים, אולי לתלמידתו הוונציאנית אנה מריה, שהצטיינה בפריטה על כלי זה. הפרק הראשון והקצר מתאפיין בניגודים חריפים בין תפקיד המנדולינה העדין, המלווה עלידי הבס בלבד, ובין קטעי הטוטי של כל קבוצת כלי הקשת, שאליהם מצטרפת המנדולינה. בפרק השני כמו מבקש ויואלדי לקרוא תיגר על עובדת

היות המנדולינה כלי פריטה בלבד, ומנסה להשהות את אורך הצליל באמצעות חזרה עליו. הנעימה המלנכולית מעט נושאת אופי של זמר עממי, ומלווה בעדינות בפריטת כלי הקשת, ומדי פעם באנחות מקוטעות של התזמורת. הפרק האחרון הוא, שוב, מופת של ליווי מאופק ומעודן, כאשר אל המנדולינה מצטרפת כל התזמורת בפריטה.

יוהאן סבסטיאן באך (1685-1750)

קנטטה לסופרן רי"ב 202, "סורו, צללים נסערים" (קנטטת החתונה)

משך היצירה: כ-20 דקות

במקצב ריקודי משולש ובליווי צ'מבלו בלבד, המדמה את מרכבתו השועטת של האל. באך מטעים את שמו של אפולו (כאן פויבוס) בשני צלילים ארוכים, בניגוד לקולורטורה המלווה את תיאור סוסיו, וכך שומר על מעמדו של האל. לאחר עוד רציטטיב־אריזו מופיע אל האהבה, אמור־קופידון, והפעם מלווה אותו כינור ומתמזג עם הקו הקולי של הסופרן.

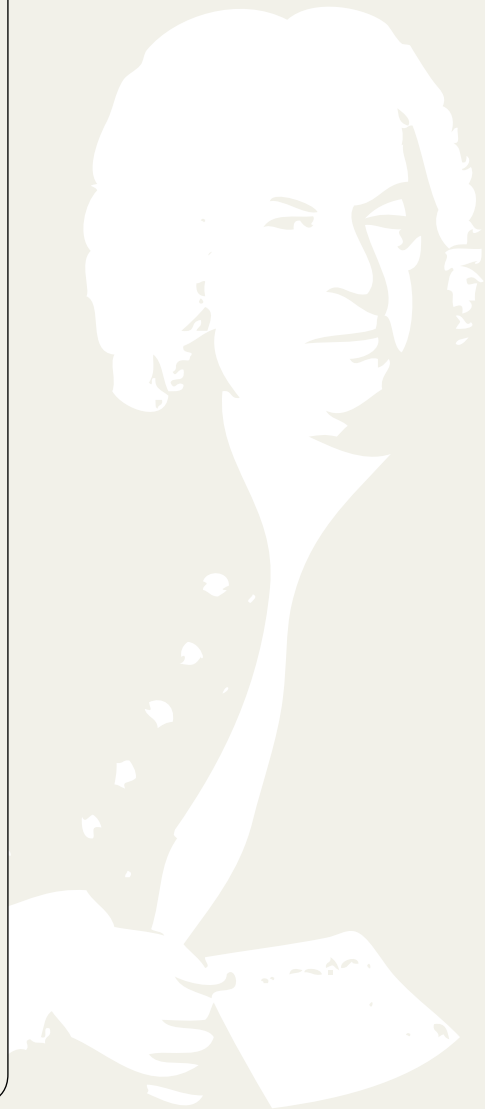
שוב חוזר רציטטיב־אריזו קצר, ובעקבותיו אנו עוזבים את האלים ויורדים לארץ. הטקסט משבח את מעשה האהבה, ומוקיר אותו אף מעל יפי הטבע ובוא האביב. במקצב שש שמיניות כפרי מופיעה מלודיה שובבה בפי האבוב, המלווה על ידי חטיבת הקונטינאו, והקו הקולי של הסופרן מהווה לה מעין הד ומשתלב עמה בעליצות.

ברציטטיב הבא פונה הסופרן ישירות לזוג שנישא זה־עתה. באריזו קודר קמעא היא מתרה בסופות פן יעיבו על חיי הנישואים המאושרים. הקנטטה מסתיימת בגבוט מעודן בפי האבוב המנגן יחד עם הכינורות. הסופרן חוזרת בשינויים קלים על נעימת הגבוט, בליווי שהרעיון לו (ארפזים עולים) לקוח מתוך פרק הפתיחה לקנטטה - כאן מטמורפוזה של ממש! לאחר שתמו דבריה הקצרים, חוזרת התזמורת על הגבוט ומסיימת במהרה את היצירה האינטימית והאופטימית הזאת.

בוסף על הקנטטות הדתיות הרבות שחיבר באך, שמתוכן השתמרו כמאתיים, לא משך ידו גם מכתיבת קנטטות חילוניות לצורך אירועים שונים בחצרות האצולה שבהן שהה, קודם לקבלת המשרה החשובה של קנטור בלייפציג. המפורסמת שבהן היא קנטטת "הציד", שכפי הנראה נכתבה בדיוק למאורע מעין זה. ידוע לנו כי כתב כחמישים קנטטות חילוניות, שמתוכן נשתמרו עשרים. אם אבדו התכלילים לשלושים יצירות אלו, הרי שבאך לא היסס למחזר חומרים מוסיקליים פרי עטו, וכך סביר להניח שהפרקים המוצלחים ביותר מבין היצירות החילוניות שכתב בקתן או בוויימאר, לפני הגיעו ללייפציג, מצאו את דרכם לבסוף לתוך יצירותיו הדתיות המאוחרות.

זהותו של הזוג שעבורו כתב באך את הקנטטה שנשמע הערב אינה ידועה לנו, אולם כפי הנראה אורכה של היצירה וסיומה הריקודי מצביעים על כך שבוצעה בטקס קבלת הפנים שלאחר טקס החתונה עצמו. הפתיחה המהורהרת והאינטימית מפתיעה מעט, נוכח האירוע המשמח. אולם דומה שכלי הקשת מבטאים את היעלמות החורף והצללים הקודרים, והסולו הענוג של האבוב מלווה את נסיגת העננים. חטיבה אמצעית עליזה יותר מבטאת בכיורו את בוא האביב.

לאחר רציטטיב קצר ובסופו אריזו (מעין מלודיה קצרצרה) מופיע אפולו, אל השמש,

אבנר דורמן (נ. 1975) קונצ'רטו למנדולינה ולתזמורת מיתרים

משך היצירה: כ־15 דקות

צילום: rjones

אבנר דורמן השלים את לימודי התואר השני בתוכנית הבינ"תחומית באוניברסיטת תל אביב, שם למד קומפוזיציה אצל יוסף ברדנשווילי, וכן מוסיקולוגיה ופיסיקה. דורמן השלים את לימודי הדוקטורט בג'וליארד, בהדרכת המלחין ג'ון קוריגליאנו.

בהיותו בן 25 זכה בפרס ראש הממשלה למלחינים. בשנת 2001 קיבל את פרס אקו"ם עבור סימפונית האלף. שנה לאחר מכן הוכתר כ"מלחין השנה" על ידי עיתון מעריב ובאותה השנה זכה בפרס משרד התרבות לביצוע הטוב ביותר של מוסיקה ישראלית עבור מחזור השירים "בועז". בשנת 2004 זכה דורמן בפרס הראשון בפסטיבל של איגוד המלחינים האסיאתיים, ובפרס "הישג השנה" מאקו"ם עבור יצירתו "זאריאציות ללא נושא".

במאי 2006, יצא לאור תקליטור ראשון של יצירותיו לפסנתר, בנגינת אלירן אבני, וזכה לביקורות נלהבות מעיתונים חשובים רבים בארץ ובעולם.

יצירותיו של דורמן הוזמנו ובוצעו על ידי תזמורות והרכבים רבים וביניהם: התזמורת הפילהרמונית הישראלית, התזמורת הפילהרמונית של ניו יורק, התזמורת הפילהרמונית של מינכן, התזמורת הפילהרמונית של המבורג,

תזמורת פסטיבל וורביה, צמד פרקדו, הפסטיבל הבינלאומי למוסיקה קאמרית ירושלים, אגודת המוסיקה הקאמרית של שיקאגו, הרביעייה הירושלמית, הקאמרטה הישראלית ירושלים, התזמורת הקאמרית הישראלית, מקהלת פסטיבל טנגלווד ועוד.

מכלול יצירותיו של דורמן כולל קונצ'רטי, יצירות סימפוניות גדולות, מוסיקה קאמרית, מוסיקה ווקאלית, מחזורי שירים, יצירות לפסנתר ומוסיקה לבלט ולקולנוע. בין השנים 2001 ל־2003 שימש אבנר דורמן כמלחין הבית של הקאמרטה הישראלית ירושלים.

המלחין כותב על יצירתו:

כאשר אבי אביטל פנה אלי בבקשה לכתוב עבורו קונצ'רטו, היכרותי עם המנדולינה הייתה מצומצמת למדי. כשלמדתי להכיר טוב יותר את המנדולינה, גיליתי את האפשרויות הצליליות וההבעתיות הרבות הטמונות בכלי.

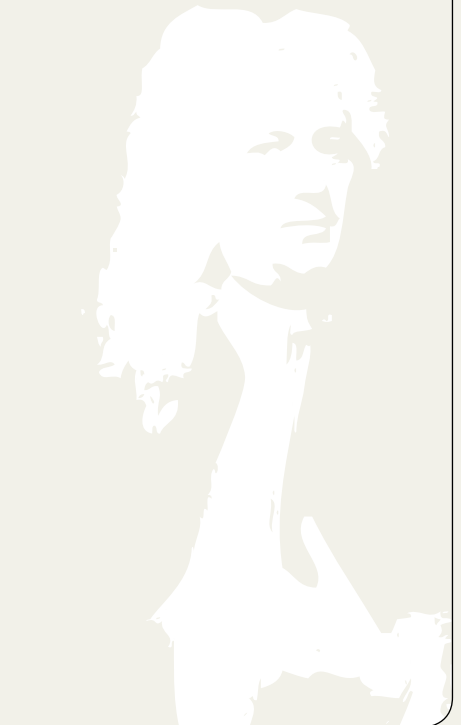
הקונפליקטים העיקריים ביצירה הם בין צליל ודממה ובין תנועה וקיפאון. ההשראה לכך הגיעה ברובה מהטכניקה הבסיסית של הנגינה במנדולינה, הטרמולו אשר כורך יחדיו תנועה וקיפאון. ניתן לחלק את הקונצ'רטו לשלושה חלקים עיקריים המנוגנים ברצף:

1. פתיחה איטית ומהורהרת המופרעת לעתים בהתפרצויות דינאמיות. הטרמולו והשתיקות צוברים אנרגיה המשתחררת בהתפרצויות קינטיות ומהירות. מוצגים הנושאים העיקריים של היצירה, שרובם ככולם מבוססים על סקונדה קטנה וגדולה.
2. פרק מהיר וריקודי הצובר תאוצה המובילה לשיא עם סיומו. הטרמולו מואט והופך לחזרה חסרת מנוח בבאס - כמו פעימת לב. הפרק המהיר בנוי בדומה לקונצ'רטו גרוסו מתקופת הברוק: קטעי סולו וטוטי באים בזה אחר זה ולעתים קרובות כלים בודדים מתוך התזמורת מצטרפים אל המנדולינה, כסולנים.
3. חזרה על הפרק הפותח. לאחר התרוקנות האנרגיה, מה שנותר בסיום הוא לחצוב עמוק יותר לתוך תוכה של המדיטציה המופיעה בפרק הפותח, ולהתמקד במלודיה פשוטה, המלווה בפעימות לב. תודתי נתונה לאבי אביטל עבור מסירותו ומחויבותו במהלך תהליך היצירה, על עריכת היכרות עם הרפרטואר הנרחב למנדולינה, ולבסוף, על ביצוע מעמיק ווירטואוזי של היצירה.

גיאורג פרידריך הנדל (1685-1759) מוטט לסופרן ולתזמורת ר"ה 242, "הרגעו רוחות"

משך היצירה: כ־25 דקות

המילה "מוטט" שימשה בתקופות שונות להגדרת סוגי יצירה שונים. בספרים מתקופתו של הנדל מוגדר המוטט של אותם הזמנים כיצירת סולו דתית המולחנת לטקסט לטיני. המוטט היה מורכב בדרך כלל משתי אריות, שביניהן מחברים שני רציטטיבים, ופרק הללויה מסיים. בדרך כלל בוצעו המוטטים הללו עלידי טובי הזמרים שהשתתפו במיסה, וכך התאפשר להם להפגין את יכולתם בכנסייה, נוסף על בית האופרה.

אף שצורת המוטט זוהתה בעיקר עם הכתיבה הכנסייתית הקתולית־רומית, ניתן למצוא יצירות בנוסח זה גם במסורת הפרוטסטנטית. דוגמה טובה לכך היא הקנטטה מס. 51 מאת באך. צורה זו של מוטט סולו נשתמרה פחות או יותר לאורך כל המאה השמונה־עשרה, וניתן למצוא אותה גם ביצירתו המפורסמת של מוצרט "אקזולטטה, יובילטה".

הנדל חיבר שלושה מוטטים לפי מתכונת זו בעת שהותו באיטליה, בקיץ 1707. הם נועדו לפטרונים שלו ברומא. אף שבקיץ זה נכתבו רוב יצירותיו הלטיניות, שייך המוטט האחרון והמוצלח ביותר שלו, שנשמע הערב, לתקופה מאוחרת בהרבה. הסיבה לחיבור המוטט אינה ידועה. כתב היד שלה אינו נושא כל תאריך או רמז כלשהו, כמו למשל, ציון שם הזמרת, או הזמר הסריס, שהיצירה נועדה להם. כפי הנראה נכתב בשהותו באנגליה, בסביבות השנים 1725-1723. ייתכן שהמוטט נכתב לאחת מזמרות הסופרן שהופיעו באופרות שכתב בתקופה זו, ונועד לביצוע בחוגים קתוליים באנגליה עצמה, או לצורך הופעות באיטליה.

נוסח המוטט אף הוא אנונימי. הוא נפתח בסגנון צרפתי, דהיינו הקדמה איטית ולאחריה פוגה נמרצת. בחומרים אלו השתמש הנדל מאוחר יותר בקונצרטו לעוגב אופ. 4 מס. 2. הסופרן מהסה את

התזמורת ברציטטיב דרמטי (כיאות לטקסט הפותח), ומגישה מיד אחר כך אריה ענוגה, הקוראת לשלווה. הרציטטיב רבי־הרגש שבא לאחר מכן מוביל לאריה פסטורלית ומהורהרת. החלק המרכזי באריה זו, הכתובה בסגנון דה־קאפו, הוא ערני יותר, באופן ההולם את הטקסט הקורא ומעורר את הרוחות, הפעם משבים קלילים ולא הסערות המתוארות בפתחה ליצירה. ראוי גם לציין כי שתי האריות הללו מצאו את דרכן, בשינויים קלים, לתוך יצירה מאוחרת יותר של הנדל, האורטוריה "אסתר".

היצירה מסתיימת בפרק "הללויה" מהיר, הכתוב באופן וירטואוזי במיוחד, לצורך הפגנת היכולת של הזמרת הסולנית. למעשה, פרק זה שוב מושתת על פרק "הללויה" קודם יותר, שכתב הנדל בשבתו ברומא בשנת 1707, כחלק מאחד המוטטים לפי פרקי תהלים שהלחין שם. עקב הטקסט הזהה, כמעט שלא הוסיף הנדל שינויים לפרק הקודם יותר, וכך מסתיימת היצירה בתנופה מלאה פאר וברק.

זה הזמן לחדש את המנוי לתזמורת הקאמרית הטובה בישראל

הקאמרטה הישראלית ירושלים

אורח כבוד: סר ג'יימס גאלווי

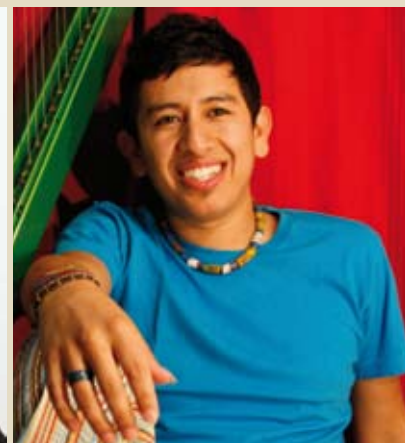
אבנר בירון, מנהל מוסיקלי

סר ג'יימס גאלווי

מיך'גין קים

אדמר קסטניידה

* הסדרה המשולבת ברחובות, חיפה, חולון, כרמיאל וגני תקווה

סדרה המשלבת את המיטב משתי הסדרות.

לפרטים נוספים והרשמה:

1-700-55-2000

info@jcamerata.com

www.jcamerata.com

"בראש כולם 'הקאמרטה הישראלית'
שהמנצח שלה, אבנר בירון, הפך
אותה לטובה בתזמורות שלנו
בנגינה, במבנה התכנית ובשילוב
של סולנים מופלאים..."
חנוך רון, ידיעות אחרונות (20.3.09)

* סדרת "כלים ועוד" בתל אביב וירושלים

מנצחים: אבנר בירון, יואל גמזו, מיכל
נסטרוביץ' עם מיטב הנגנים מהארץ
והעולם ובהם החלילן סר ג'יימס גאלווי,
הכנרת מיך'גין קים, הפסנתרן אלון
גולדשטיין, הזמרת אולגה פסיצ'ניק,
היוולן יורי גנדלסקמן, הצ'לן צבי פלסר,
גנן הנבל הקולומביאני אדמר קסטניידה,
הכנר ארז עופר ועוד.

בתכנית, בין היתר, הקונצ'רטו המשולש
וסימפוניה מס' 4 מאת בטהובן,
סימפוניות "פראג" ו"לינץ", הקונצ'רטו
לחליל והקונצ'רטו לכינור מס' 2 מאת
מוצרט, "וואקליזה" מאת רחמיניוף,
"לאודטה פוארי" מאת הנדל, הקונצ'רטו
הכפול מאת באך, הסימפוניה מס' 95
מאת היידן ועוד.

* סדרת "כלים וקולות" בתל אביב וירושלים

מנצחים: אבנר בירון, טים בראון, אבנר
איתי עם שלוש מקהלות מחו"ל. עם
מיטב הסולנים מהארץ והעולם ובהם
סיימון לובלסון, מריטה סולברג, אלון
הררי, יעלה אביטל, תומאס באואר,
דניאלה לוגסי, חוויאר מורנו, מריסה
מרטינס, דוד פלדמן, סוזן רידן, אדריאן
פאוטר, איילת אמוץ, איתן דרורי ועוד.

בתכנית, בין היתר, "אורטוריית חג המולד
מאת באך, מיסות של היידן, "סטבת
מאטר" של פרגולזי וויואלדי, האופרה
"תיאטרון הבובות של דון פדרו" מאת
דה פאיה, "טה'דאום" מאת ארוו פרת
ו"דטינגן טה'דאום" מאת הנדל, קנטטת
האיכרים וקנטטת הקפה מאת באך ועוד.

Rezitativ

Und dieses ist das Glücke,
Dass durch ein hohes Gunstgeschicke
Zwei Seelen einen Schmuck erlanget,
An dem viel Heil und Segen pranget.

Arie

Sich üben im Lieben,
In Scherzen sich herzen
Ist besser als Florens vergängliche Lust.
Hier quellen die Wellen,
Hier lachen und wachen
Die siegenden Palmen
auf Lippen und Brust.

Rezitativ

So sei das Band der keuschen Liebe,
Verlobte Zwei,
Vom Unbestand des Wechsels frei!
Kein jäher Fall
Noch Donnerknall
Erschrecke die verliebten Triebe!

Gavotte

Sehet in Zufriedenheit
Tausend helle Wohlfahrtstage,
Dass bald bei der Folgezeit
Eure Liebe Blumen trage!

קנטטה רי"ב 202 "סורו, צללים נסערים"

אריה

סורו, צללים נסערים
כפור ורוח, נומונא!
חדוות האביב
אל החזה תאבה
אך את השגשוג העליז להביא,
בנושאה את הפריחה עמה.

רציטטיב

תבל שוב מתחדשת,
ההר והעמק
נעטים שוב בכפליופי,
היום חופשי מן הקרה.

אריה

פויבוס (אפולו) נחפז עם סוסיו המהירים
על פני תבל המתחדשת.
אכן, בשל חינה הרב
יבקש לחזר אחריה.

רציטטיב

כך יבקש גם להתענג אל האהבה עצמו,
בעוד סומק ארגמן מצחק באחו,
בעוד תפארת האביב מוסיפה ומתהדרת,
ובעוד בממלכתו,
ממש כאותם פרחים נאים,
גם הלבבות יוקדי ניצחון.

אריה

עת מנשבים צפירי האביב,
וחולפים מעל שדות ססגוניים,
כך מזדרז ומתגנב אל האהבה ממעונו,
וקרב לראות את אוצרו,
שלמראהו, יש אומרים,
לב אל לב יישק.

Cantata BWV.202 "Weichet nur, betrübte Schatten"

Arie

Weichet nur, betrübte Schatten,
Frost und Winde, geht zur Ruh!
Florens Lust
Will der Brust
Nichts als frohes Glück verstatten,
Denn sie trägt Blumen zu.

Rezitativ

Die Welt wird wieder neu,
Auf Bergen und in Gründen
Will sich die Anmut doppelt schön verbinden,
Der Tag ist von der Kälte frei.

Arie

Phoebus eilt mit schnellen Pferden
Durch die neugeborne Welt.
Ja, weil sie ihm wohlgefällt,
Will er selbst ein Buhler werden.

Rezitativ

Drum sucht auch Amor sein Vergnügen,
Wenn Purpur in den Wiesen lacht,
Wenn Florens Pracht sich herrlich macht,
Und wenn in seinem Reich,
Den schönen Blumen gleich,
Auch Herzen feurig siegen.

Arie

Wenn die Frühlingslüfte streichen
Und durch bunte Felder wehn,
Pfleget auch Amor auszuschleichen,
Um nach seinem Schmuck zu sehn,
Welcher, glaubt man, dieser ist,
Dass ein Herz das andre küsst.

הירגעו, רוחות רי"ה 242

סימפוניה
לארגו- אלגרו

רצ'יטטיב אקומפנייטו
הירגעו, רוחות, חדלו לרשרש, עלים,
כי נפשי במתק הברכה תמצא מרגוע.

אריה

מתק האהבה, ישוע יקר
מי האיש אשר לא יבקש לאהבך?
בואה, בוא, עבור בתוכי.
כי תכה, לא יכריעוני,
מכותיך ינעמו לי,
כי כל כולי חי בך.

רצ'יטטיבו אקומפנייטו

הו נשמה מבורכת,
הו ניצחון רב עליצות,
הו אושרו של העונג.

אריה

הגישו זרים ופרחים,
הכתירוני בכבודכם,
הגישו זרי דקלים אצילים.
התעוררו, רוחות, והמבורכות
המאושרות ובנות המזל בנשמות,
בשכינת השמיים תזהרנה.

אריה
הללויה

Silete Venti HWV.242

Symphonia
Largo - Allegro

Recitativo accompagnato

Silete venti, nolite murmurare, frondes, quia
anima mea dulcedine requiescit.

Aria

Dulcis amor, Jesu care,
quis non cupit te amare?
Veni, veni, transfige me.
Si tu feris, non sunt clades:
tuae plagae sunt suaves,
quia totus vivo in te.

Recitativo accompagnato

O fortuna anima,
O jucundissimus triumphus,
O felicissima laetitia.

Aria

Date serta, date flores,
me coronent vestri honores,
date palmas nobiles.
Surgent venti et beatae
spirent almae fortunatae
auras coeli fulgidas.

Aria
Alleluia

רצ'יטטיב

זזהו כל האושר -
כי דרך מתת הטוב השמימי,
שתי נשמות אוצר תמצאנה,
הוא בשפעת ברכה וחסד יתהדר.

אריה

תרגול מעשי האהבה
ועליצות הלב
טובים המה מעינוגה החולף של עת הבלבוב.
כאן גואים הגלים,
כאן שוחקות ונעורות
הידיים הכובשות
שפתיים וחזה.

רצ'יטטיב

כה תהא ברית האהבה הטהורה,
זוג מאורש,
נקייה מתהפוכותיו של הגורל!
לא מעידות פתע
אף לא הסער ההולם
יחרידו את יצר אהבתכם!

גבוט

ראו בשלוות עונג
אלף ימי שגשוגינגוהות,
כך חיש קל במהרה
אהבתכם פירות תשא!

The 25th Season

The Human Voice

Concert no. 5

Windmills

Avner Biron, conductor

Claire Meghnagi, soprano | **Avi Avital**, mandolin

Georg Philipp Telemann (1681-1767)

Suite for strings in G Major, "Don Quixote"

Antonio Vivaldi (1678-1741)

Concerto in C Major for Mandolin and strings, RV. 425

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Cantata for Soprano and orchestra BWV. 202,
"Weichet nur, betrübte Schatten" (Wedding Cantata)

intermission

Avner Dorman (b. 1975)

Concerto for Mandolin and orchestra (Israeli Première)

Georg Frideric Handel (1685-1759)

Motet for Soprano and orchestra HWV. 242, "Silete venti"

- **Haifa** | Auditorium Rappaport, Wednesday, 6th May 2009 at 20:30
- **Tel Aviv** | Tel Aviv Museum of Art, Friday, 8th May 2009 at 14:00;
Saturday, 9th May 2009 at 21:00; Sunday, 10th May 2009 at 20:30
- **Jerusalem** | YMCA Hall, Monday, 11th May 2009 at 20:30
- **Modi'in** | Performing Arts Center, Tuesday, 12th May 2009 at 20:30
- **Rehovot** | Wix Auditorium, Weizman Institute, Wednesday, 13th May 2009 at 20:30
- **Ganne Tikva** | Stage Center, Thursday, 14th May 2009 at 20:30

THE ISRAEL CAMERATA JERUSALEM
MUSIC DIRECTOR: AVNER BIRON

Guest Musicians: Daria Chaplin, Lina Tartakovski - viola;
Shira Mani - cello; Dmitri Rozenzweig - bass